

Datum
2023-06-01
Vår referens
Cecilia Bengtsson
Utvecklingssamordnare
Cecilia.Bengtsson@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Sociala insatser och lokal utveckling STK-2023-490

Sammanfattning

Malmö stad har, genom stadskontoret, rekvirerat 22 200 700 kronor i statsbidrag från Socialstyrelsen som är avsedda att användas till att "...minska risken för barn och unga att dras in eller på andra sätt drabbas av kriminalitet". Socialstyrelsen lägger vikt vid att pengarna ska användas för att utveckla samverkan mellan aktörer i lokalsamhället, exempelvis mellan socialtjänst, polis och skola.

I kommunstyrelsens nämndsbudget för 2023 finns dessutom 15 000 000 kronor avsatta i anslag till förfogande för att "öka tryggheten och stärka delaktigheten i socialt utsatta områden". Kommunstyrelsen kan under året överföra kommunbidrag till nämnder efter särskilt beslut.

Stadskontoret har bitt stadens nämnder att inkomma med ansökningar där de beskriver vad och hur de vill bidra till ovan nämnda målsättningar. Nämndernas förslag finns som bilagor i detta ärende och omfattar drygt 44 000 000 kronor.

Sammanfattningsvis föreslår att kommunstyrelsen antar fördelningen av medel så som det är beskrivet i ärendets bilaga 1.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen beviljar 15 000 000 kronor till nämnderna för 2023 i enlighet med uppställningen i ärendet med finansiering från kommunstyrelsens anslag till förfogande.
2. Kommunstyrelsen beviljar fördelning av statsbidrag från Socialstyrelsen för 2023 för sociala insatser i utsatta områden om sammanlagt 22 200 700 kronor i enlighet med uppställning i ärendet.
3. Kommunstyrelsen ger stadskontoret i uppdrag att säkerställa att dessa medel återrapporteras till Socialstyrelsen.
4. Kommunstyrelsen ger stadskontoret i uppdrag att säkerställa att nämnderna redovisar medelstillsdelningen från kommunstyrelsen i sin ordinarie årsredovisning.

Beslutsunderlag

- Statsbidrag fördelningslista sociala insatser 2023
- Socialstyrelsen info 2023
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 230605 Fördelning av medel för att motverka segregation
- Tjänsteskrivelse från arbetsmarknads- och socialförvaltningen
- Arbetsmarknads- och socialnämnden beslut 230426 § 119 med muntlig Reservation (M) och Särskilt yttrande (SD)
- Äskande om medel från kommunstyrelsen
- Tjänsteskrivelse från förskolnämnden
- Grundskolenämnden beslut 230426 § 57 med Reservation (SD) och (M)
- GrF Äskande om medel från KS för stadens arbete med sociala insatser och lokal utveckling 2023
- Protokoll TN 2023-04-25 utan bilagor
- Äskande om medel från kommunstyrelsen_förskola
- G-Tjänsteskrivelse_förskola
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 230426 § 110 med Särskilt yttrande (SD)
- Ansökan om medel för områdesutveckling SBN
- Tjänsteskrivelse från stadsbyggnadskontoret
- Följebrev - Ansökan om medel för lokal utveckling, minskad segregation och sociala insatser i socioekonomiskt utsatta områden - HVO
- Hälsa- vård- och omsorgsnämnden beslut 230428 § 56 med Reservation (SD)
- Tjänsteskrivelse från hälsa- vård- och omsorgsförvaltningen
- Tjänsteskrivelse från fritidsförvaltningen
- Fritidsnämnden beslut 230426 § 54 med Reservation (M)
- Förskolenämnden beslut 230426 § 56 med Reservation (SD)
- Miljönämnden beslut 230425 § 77 med Särskilt yttrande (M) och (SD)
- Kulturnämnden beslut 230426 § 57
- Yttrande från kulturnämnden
- Beslut miljönämnden 2023-04-25 § 77 inkl sarsilt yttrande (SD) och (M)
- Tjänsteskrivelse miljönämnden 2023-04-25
- Funktionsstödsnämndens Ansökan om medel för sociala insatser och lokal utveckling
- Tjänsteskrivelse miljönämnden 2023-04-25
- Beslut miljönämnden 2023-04-25 § 77 inkl sarsilt yttrande (SD) och (M)
- Funktionsstödsnämnden beslut 230522 § 61 med Reservation (M)
- Funktionsstödsnämndens Ansökan om medel för sociala insatser och lokal utveckling

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-06-05

Kommunstyrelsen 2023-06-07

Beslutet skickas till

Alla nämnder

Stadskontorets ekonomiavdelning

Ärendet

Malmö stad har rekviderat ett statsbidrag om 22 200 700 kronor genom Socialstyrelsen som ska användas för att "...minska risken för barn och unga att dras in i eller på andra sätt drabbas av kriminalitet". Socialstyrelsen anger vidare att medlen är avsedda "...för att utveckla samverkan mellan aktörer i lokalsamhället såsom socialtjänst, polis och skola. Medlen kan även användas för att förstärka och komplettera kommunens brottsförebyggande arbete, öka tillgängligheten i socialtjänstens verksamheter gentemot barn och unga..."

Kommunfullmäktige har dessutom beslutat att fördela ytterligare 15 000 000 kronor inom kommunstyrelsens anslag till förfogande för 2023. Kommunstyrelsen kan fördela dessa medel vidare till stadens nämnder efter särskilt beslut. Medlen ska användas för att öka tryggheten och stärka delaktigheten i socialt utsatta områden. Stadskontoret har meddelat förvaltningarna att de insatser de söker för primärt ska bidra till följande mål i kommunfullmäktiges budget för 2023:

- Stadsutveckling och klimat, särskilt de delar som handlar om att genom stadsplanering minska segregationen i Malmö.
- Trygghet och delaktighet, särskilt de delar som anger att kommunens nämnder och bolag ska påbörja ett områdeslyft i Malmös socioekonomiskt svaga delar, med fokus på barn och ungas uppväxtvillkor.

I detta ärende föreslår stadskontoret hur statsbidraget samt extra medel från kommunstyrelsen ska fördelas mellan stadens nämnder.

Bakgrund

Stadskontoret gjorde en förstudie om segregation i Malmö under 2018, med ekonomiskt stöd från den numera nedlagda Delegationen mot segregation (Delmos).¹ För att få en nulägesbild av segregationen i Malmö tog stadskontoret hjälp av Malmö Universitet. I rapporten "Segregation och segmentering" finns beskrivning av ett delat Malmö, där den etniska och socioekonomiska segregationen till stora delar hänger samman (Salonen och Grander, 2018 s.8ff). I grova drag innebär det att, som Salonen och Grander uttrycker det, "...de välbeställda områdena återfinns i synnerhet i stadens västra delar och den andra segregationspolen med koncentration av låginkomsthushåll finns i stadens östra och delvis södra delar. I relation till de två andra storstäderna och landet i stort framstår Malmö som en stad med fattig befolkning. Men den socioekonomiska segregationen är inte nämnvärt större än i de andra storstäderna. Den socioekonomiska uppdelningen tycks mer vara ett generellt fenomen än ett Malmöproblem (Salonen och Grander 2018)." De konstaterar också att Malmö är en stad i snabb förändring som gått från att vara en "...industridominerad stad med en relativt homogen svensk befolkning vid 1900-talets mitt till en av Europas mest mångfacetterade städer en bit in på 2000-talet."

Till trots för att Malmö är en stad i snabb förändring så bedömer Stadskontoret att de mönster som redogjordes för i rapporten fortfarande är giltiga. Rapporten finns som bilaga i detta ärende.

Den förra regeringen antog 2018 en långsiktig strategi (för perioden 2018-2028) med den över-

¹ 2023-04-24 [Förordning \(2017:1085\) med instruktion för Delegationen mot segregation Svensk författningssamling 2017:2017:1085 t.o.m. SFS 2020:28 - Riksdagen](#)

gripande målet: ”minskad segregation, jämlika uppväxt- och levnadsvillkor och goda livschanser för alla”. Strategin fokuserade på boende, utbildning, arbetsmarknad, demokrati och civilsamhälle och brottslighet. I strategin konstaterade man att segregation bara kan brytas genom ett holistiskt perspektiv, där aktörer i olika samhällssektorer agerar var för sig *och* tillsammans. Under samma period var Delmos verksam och hade i uppdrag att minska och motverka den socioekonomiska boendesegregationen. I uppdraget ingick även att fördela bidrag till kommuner och civilsamhälle för samma ändamål. Dessa medel övergick sedan till att administreras av Socialstyrelsen.

I och med en ny regeringskonstellation från 2022 är fokuset annorlunda, och den nämnda strategin finns inte med på dagordningen som sådan.

Arbetsgång i ärendet

Respektive förvaltning har utsett en medarbetare att ansvara för att sammanställa sina äskanden. Stadskontoret har haft löpande dialog med dessa personer för att informera och förtydliga vilka prioriteringar som gäller för att kunna göra anspråk om medel från Socialstyrelsen och från kommunstyrelsen. Stadskontoret har informerat om att förvaltningarnas förslag ska behandlas i deras nämnder och skickas till stadskontoret senast den 28 april, för att därefter kunna tas upp vid kommunstyrelsens sammanträde den 29 maj.

Förvaltningarnas kontaktpersoner har fått information om Socialstyrelsens kriterier för statsbidraget för ”sociala insatser i utsatta områden”. Stadskontoret har dessutom informerat förvaltningarna om att de extra medlen från kommunstyrelsens anslag till förfogande ska användas till att ”öka tryggheten och stärka delaktigheten i socialt utsatta områden”.

Stadskontoret har tagit emot ansökningar från elva av stadens nämnder om drygt 45 000 000 kronor. Eftersom nämndernas ansökningar överstiger den summa som finns tillgänglig att fördela så har stadskontoret fått göra en prioritering. Den grundläggande principen har varit att prioritera de ansökningar som på ett tydligt sätt redogjort för hur deras insatser kan stärka barn och unga i socialt utsatta områden och/eller där nämnderna visat hur de bidrar till områdeslyft i Malmös socioekonomiskt svagare delar. Stadskontoret har haft en fortlöpande dialog med kontaktpersonerna på förvaltningar om eventuella nedskärningar i deras äskanden. Stadskontoret uppfattar att förvaltningarna är medvetna om att de möjligtvis inte kan få allt de bett om, och att de har en beredskap för hur de ska kunna justera i sin planering därefter.

Stadskontoret har informerat förvaltningarna om hur dessa medel ska återrapporteras.

Socialstyrelsens tilldelning av medel

Den förra regeringen gav Socialstyrelsen i uppdrag att fördela medel för samt följa upp en satsning på sociala insatser för barn och unga i utsatta områden mellan 2021-2023. Det övergripande syftet är att minska risken för att barn och unga dras in eller på annat sätt drabbas av kriminalitet.² Socialstyrelsen lägger vikt vid att medlen är avsedda för att utveckla samverkan mellan aktörer i lokalsamhället, till exempel mellan socialtjänst polis och skola. Andra aktörer som Socialstyrelsen nämner är civilsamhället, hälso- och sjukvården samt kommunala bostadsbolag.

² 2023-04-24 [beslut-uppdrag-sociala-insatser-210202.pdf \(regeringen.se\)](#)

Socialstyrelsen har till sitt förfogande totalt 250 000 000 kronor att fördela till Sveriges kommuner under 2023. Av dessa har Malmö stad blivit tilldelade 22 200 700.

Det är förhållandevis breda kriterier som Socialstyrelsen anger och det finns stort utrymme för olika typer av insatser. Stadskontoret har gjort en fördelning till stadens nämnder med utgångspunkt i de kriterier som Socialstyrelsen satt upp.

Statsbidraget ska redovisas i slutet av bidragsåret genom ett webbaserat återrapporteringsformulär från Socialstyrelsen.

Kommunstyrelsens förstärkning

Kommunfullmäktige har avsatt 15 000 000 kronor i kommunstyrelsens anslag till förfogande för 2023 som ska användas till "...ökad trygghet och stärkt delaktighet i socialt utsatta områden". Stadskontoret har utifrån detta gjort bedömningen att dessa medel bör användas till att förstärka kommunfullmäktiges budgetmål om dels "stadsutveckling och klimat", dels "trygghet och delaktighet".

I det förstnämnda framgår tydligt att Malmös stadsutveckling aktivt ska bidra till att motverka segregationen. I budgeten står också skrivet att kommunen, tillsammans med relevanta bostadsaktörer ska föra dialog om hur segregationen kan brytas och fler Malmöbor komma in på bostadsmarknaden.

I det sistnämnda beskriver kommunfullmäktige att "ytterligare steg behöver ...tas för att långsiktigt lyfta Malmö genom att fokusera på de bostadsområden där behoven är störst. Under året initieras ett långsiktigt områdeslyft i Malmö med målet att till år 2030 stärka delaktigheten, öka tryggheten och främja den lokala utvecklingen i socioekonomiskt svaga delar av Malmö".

Med den utgångspunkten är kommunstyrelsens anslag till förfogande ett extra tillskott till stadens förvaltningar att bidra till måluppfyllnad för att minska segregationen, brottsligheten och att öka tryggheten i staden.

Stadskontorets bedömning och förslag

Stadskontoret bedömer att samtliga nämnder lämnat in relevanta ansökningar som var för sig, och tillsammans, kan bidra till att minska segregationen, öka tryggheten, stärka den lokala utvecklingen och motverka att barn och ungdom dras in i eller drabbas av kriminalitet. De flesta nämnder har tydligt redogjort för hur deras insatser kan bidra till en positiv utveckling, där man tar sig an utmaningarna i samverkan med andra förvaltningar och med externa aktörer. Här kan till exempel nämnas att fritidsnämnden, tekniska nämnden och kulturnämnden har en pågående samverkan kring lovaktiviteter som skapar möjlighet att komplettera varandra så att barnen i Malmö får ett ännu bredare och mer tillgängligt utbud av aktiviteter. Likaså gäller tekniska nämndens ansökan för att motverka segregation i Hermodsdal och Gullviksborg, där de avser att samverka med grundskoleförvaltningen, med utgångspunkt i CTC.

Stadskontoret menar att arbete med att motverka segregation är långsiktigt. Det finns en rad bakomliggande orsaker, så som diskriminering, utbildningsbakgrund, migrationserfarenheter och sysselsättning som behöver påverkas för att kunna förändra mönster av segregation i Malmö. De insatser som nämnderna äskat pengar för i detta ärende bedömer stadskontoret som positiva för

att de alla har som intention att, på ett eller annat sätt, bidra till en mer jämlik och inkluderande stad.

Hälsa- vård och omsorgsförvaltningen beskriver att de haft i uppdrag från sin nämnd att göra en jämlikhetsanalys, och att de genom extra medel vill ta nästa steg med att undersöka, föreslå och genomföra åtgärder för att motverka de ojämlikheter de fått syn på. I deras jämlikhetsanalys har förvaltningen visat hur socioekonomiska variabler har betydelse för sannolikheten för att Malmöbor får de insatser som de har rätt till eller inte. Poängen är att förvaltningen genom den här analysen ökat kunskapen om hur deras insatser fördelas (o)jämnt i staden. Med den kunskapen kan de i nästa steg rikta informationskampanjer och andra insatser till vissa geografiska områden. Stadskontoret menar att det här möjligtvis är en modell som fler förvaltningar skulle kunna använda sig av, även om tillvägagångssättet skulle skilja sig åt.

Det finns flera exempel på hur förvaltningarna avser att arbeta i samverkan med externa aktörer. Däribland kan nämnas grundskoleförvaltningen, där pedagogisk inspiration genom ”grundskolefotboll mot rasism” under många år samverkat med bland andra Malmös fritidsgårdar, kulturförvaltningen och föreningslivet. Ett annat exempel går att se i stadsbyggnadsnämndens förslag om ”Malmö in the making” som i samverkan med Malmöbor, civilsamhället, akademi och näringslivet har som mål att utforska vad stadens rum, arkitektur och kultur betyder för Malmöborna.

Stadskontoret vill uppmärksamma kommunstyrelsen om att det är få nämnder som har definierat i vilka geografiska områden de avser att göra sina insatser, utan i stället ligger deras verksamheter på en generell nivå. Exempelvis stadsbyggnadsnämnden som genom sitt koncept ”Malmö in the making” vill hitta nya sätt att involvera Malmöbor i stadsutvecklingsprocesser i staden som helhet, eller kulturförvaltningen som ska stärka samarbetet med det fria kulturlivet. Ingen av dessa har angett huruvida deras planerade aktiviteter behöver fokusera på särskilda geografiska områden i staden. Samtliga av nämndernas ansökningar bedöms som positiva och rimliga, utifrån de grundläggande uppdrag som respektive nämnd redan har, men samtidigt är det i vissa fall svårt att avgöra hur dessa bidrar till områdeslyft i Malmös socioekonomiskt svaga delar.

Samtliga nämnder, förutom funktionsstödsnämnden, har tagit beslut om de äskanden som presenteras i ärendet. Funktionsstödsförvaltningen har meddelat stadskontoret att de har föreslagit sin nämnd ett äskande om 3 500 000 kronor, men ärendet har inte varit till beslut i skrivande stund. Stadskontoret har i sin bedömning utgått från den summa som förvaltningen angivit.

Totalt har nämnderna ansökt om drygt 45 000 000 kronor. Stadskontoret har gjort en prioritering av ansökningarna, med utgångspunkt i riktlinjerna från Socialstyrelsen och kommunfullmäktiges budgetmål om ”trygghet och delaktighet”. Sammantaget innebär det att alla nämnder får en del av det de sökt om, men ingen får allt. Stadskontorets förslag till fördelning grundar sig på huruvida nämndernas ansökningar har mer eller mindre tydliga kopplingar till att stärka barn och unga i socialt utsatta områden och/eller hur de förstärker stadens arbete med områdeslyft i Malmös socioekonomiskt svagare delar.

Stadskontoret föreslår att kommunstyrelsen godkänner förslaget till fördelning av statsbidrag för sociala insatser i utsatta områden och fördelning av kommunstyrelsens medel för att öka tryggheten och delaktigheten i socialt utsatta områden. Fördelningen finns uppställd i ”bilaga 1”.

Stadskontoret föreslår också att ge stadskontoret i uppdrag att koordinera uppföljning av dessa medel.

Ansvariga

Per-Erik Ebbeståhl Avdelningschef

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör